

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 11 januari 2022
(OR. en)

5152/22

LIMITE

AGRI 4
AGRIORG 2
WTO 4

NOTA

---

van: het secretariaat-generaal van de Raad
aan: de Raad

Betreft: Handelsgerelateerde landbouwvraagstukken
- *Gedachtewisseling*

Met het oog op de zitting van de Raad Landbouw en Visserij op 17 januari 2022 gaat hierbij voor de delegaties een achtergronddocument met het oog op de voorbereiding van de bespreking van bovengenoemd punt.

Handelsgerelateerde landbouwvraagstukken

1. **Zestig jaar** na de invoering van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) is de Europese Unie de grootste exporteur en de op twee na grootste importeur van agrovoedingsproducten ter wereld. Dit succes hangt duidelijk samen met het GLB, dat concurrentievermogen en innovatie evenals de productie van veilige, duurzaam geproduceerde, voedzame en hoogwaardige producten ondersteunt en zich tevens voortdurend aanpast om dit tegen zo laag mogelijke kosten en op een zo min mogelijk handelsversturende wijze te verwezenlijken, waardoor de EU internationale afspraken op het gebied van ontwikkeling, zoals het stelsel van algemene preferenties (SAP) en de "alles behalve wapens"-initiatieven, gemakkelijker kan naleven.
2. Deze indirecte handelsgerelateerde verwezenlijkingen van het GLB, gecombineerd met de succesvolle aanpak van de recente uitdagingen op het gebied van voedselzekerheid voor de Europese consumenten als gevolg van de coronapandemie hebben nog maar eens aangetoond – met name beschouwd in de context van de onlangs aangenomen GLB-hervorming en de gezamenlijke verklaring van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie in het kader van de hervormingsovereenkomst (14190/21 ADD 1) – hoe belangrijk de aanvullende rol van de Raad Landbouw en Visserij en zijn voorbereidende organen is bij de formulering van de handelspolitiek van de EU met betrekking tot zaken die van invloed zijn op de sectoren die onder zijn bevoegdheid vallen. Dit geldt met name wanneer het erom gaat win-win-oplossingen voor alle belanghebbenden aan te dragen met inachtneming van de kernprioriteiten voedselzekerheid, duurzame ontwikkeling en bestrijding van klimaatverandering, en tegelijkertijd de internationale verplichtingen en beleidsinitiatieven van de Unie, in het bijzonder inzake handel en duurzame ontwikkeling, te ondersteunen in plaats van ze in gevaar te brengen.
3. In dit verband heeft de Raad Landbouw en Visserij herhaaldelijk benadrukt dat het weliswaar belangrijk is dat de EU haar verplichtingen in het kader van het op internationale regels gebaseerde systeem en ten aanzien van partnerlanden nakomt, maar dat het van even groot belang is het concurrentievermogen van de landbouwsector te vrijwaren tegen protectionistische maatregelen die het gevolg zijn van handelsgeschillen of andere besluiten op het gebied van buitenlands beleid, en ervoor te zorgen dat ingevoerde landbouwproducten aan de Europese normen voldoen.

4. De Raad Landbouw en Visserij is in zijn zitting van november 2021 voor het laatst geïnformeerd over recente ontwikkelingen in handelsgerelateerde landbouwvraagstukken. Het loont de moeite om de volgende ontwikkelingen te vermelden en de oude kort te herhalen.
5. De onderhandelingen over het mogelijke resultaat van MC12 van de **WTO** worden voortgezet nadat zij in november jongstleden waren uitgesteld. De vier voornaamste ter tafel liggende punten zijn handel en gezondheid, visserijsubsidies, de institutionele hervorming van de WTO, en landbouw. Er is nog geen nieuwe datum vastgesteld, hoewel India om de organisatie van een virtuele ministeriële conferentie heeft verzocht voor het bespreken van de WTO-respons op de huidige pandemie, met name de component intellectuele eigendom (handel en gezondheid) ervan. Wat het segment landbouw betreft, blijven alle in november besproken kwesties ter tafel liggen, onder meer verbeteringen op het gebied van transparantie, binnenlandse steun, exportconcurrentie/-beperkingen, overheidsvoorraden en markttoegang. Aangezien de standpunten van de WTO-leden sterk verschillen, blijft het meest waarschijnlijke resultaat van MC12 echter een reeks werkprogramma's die als leidraad voor toekomstige onderhandelingen zouden dienen, zonder vooruit te lopen op resultaten. Verbeteringen op het gebied van transparantie zouden deel kunnen uitmaken van een dergelijk resultaat, samen met een akkoord over een element van uitvoerbeperkingen (in wezen het voorstel betreffende het Wereldvoedselprogramma), werkprogramma's over handelsversturende binnenlandse steun, en eventueel over markttoegang, en over overheidsvoorraden. Succesvolle resultaten zijn mogelijk maar niet zeker, vooral door de uiteenlopende standpunten van een aantal belangrijke WTO-leden. De EU zal constructief blijven samenwerken met andere WTO-leden om voort te bouwen op de geboekte vooruitgang en terugval in de onderhandelingen te voorkomen. Ondanks het uitstel van MC12 is op 15 december 2021 een reeks plurilaterale WTO-initiatieven gelanceerd, waaronder drie initiatieven inzake handel en milieuduurzaamheid, in welk verband de Europese Unie zich heeft verbonden tot het vergroten van de rol van handel in de strijd tegen klimaatverandering en bij de bescherming van het milieu. De oproep van uitvoerend vicevoorzitter van de Commissie Dombrovskis om een internationale coalitie van ministers van Handel op te richten ter bevordering van de handel in groene goederen en diensten en om in 2022 een ministeriële bijeenkomst over handel, klimaat en duurzaamheid bijeen te roepen, past in het kader van deze inspanning.

6. Over de **verdeling van WTO-tariefcontingenten** tussen de EU en het VK na de brexit is met Australië een overeenkomst afgerond en ondertekend op 4 oktober 2021. De overeenkomst met Nieuw-Zeeland is vlak voor Kerstmis eveneens geparafeerd en zal binnenkort ter formele goedkeuring aan de Raad worden voorgelegd. Er waren geen verdere concrete ontwikkelingen op dit gebied.
7. Wat bilaterale betrekkingen en onderhandelingen betreft, is naar aanleiding van de resultaten van de Handels- en Technologieraad **EU-VS** en de bijeenkomst van de G20 in Florence op technisch niveau een administratieve regeling voor samenwerking tussen DG AGRI en het USDA ondertekend met het oog op de ontwikkeling van gezamenlijke en coöperatieve inspanningen voor de uitwisseling van kennis en informatie en de bevordering van wederzijds begrip in verband met de mondiale uitdagingen op landbouwgebied waarmee zowel de EU als de VS worden geconfronteerd. Deze regeling vormt een aanvulling op de dialogen met andere belangrijke partners zoals China, Japan, Canada en andere, die allemaal in 2022 zullen plaatsvinden.
8. Wat vrijhandelsovereenkomsten betreft, vorderen de onderhandelingen met **Nieuw-Zeeland** goed; het is de bedoeling deze zo spoedig mogelijk af te ronden, maar ze zijn nog niet ten einde. De Commissie heeft erop gewezen dat er in verband met toegang tot markten voor zuivel- en rundvleesproducten – via tariefcontingenten – enkele verdere, zij het bescheiden, toegevingen zullen moeten worden gedaan, op voorwaarde dat andere offensieve EU-standpunten, met inbegrip van de meest recente verzoeken van de lidstaten betreffende geografische aanduidingen, worden aanvaard. Dit zou deel uitmaken van de inspanningen om tot een definitief akkoord te komen tijdens de eindfase, die later in 2022 wordt verwacht. De overeenkomst met Nieuw-Zeeland zal naar verwachting ook zeer actuele bepalingen bevatten over duurzame ontwikkeling, waaronder een verwijzing naar de toezeggingen van Parijs inzake klimaatverandering, over voedselsystemen en dierenwelzijn als essentiële elementen, rekening houdend met het resultaat van de lopende evaluatie van het 15-puntenactieplan over hoofdstukken over duurzame ontwikkeling van vrijhandelsovereenkomsten, die de Commissie in juni moet afronden.
9. Een herzieningsclausule op basis van de evaluatie van het 15-puntenactieplan inzake duurzame ontwikkeling en de uitvoering van de Overeenkomst van Parijs is eveneens opgenomen in de onderhandelingen met **Chili**, die net zijn afgerond op technisch niveau. De overeengekomen bepalingen over toegang tot landbouwmarkten en geografische aanduidingen in de overeenkomst tussen de EU en Chili zijn eind 2021 door de Commissie aan de lidstaten gepresenteerd in technische ad-hocvergaderingen.

10. Voorts zullen de onderhandelingen over een vrijhandelsovereenkomst met **India** op basis van het bestaande onderhandelingsmandaat van de Raad (dat na politieke sturing ter zake kan worden herzien) begin 2022 opnieuw van start gaan, samen met afzonderlijke onderhandelingen over een overeenkomst betreffende geografische aanduidingen. Met **Indonesië** daarentegen is recentelijk geen beslissende vooruitgang geboekt in de onderhandelingen, en de onderhandelingen met **Australië** verlopen slechts traag: in het voorjaar vindt een nieuwe ronde plaats. Er wordt nog gewacht op de goedkeuring door de Raad van de resultaten van de onderhandelingen over vrijhandelsovereenkomsten met **Mexico** en **Mercosur**.
11. Met betrekking tot een aantal vraagstukken inzake bilaterale markttoegang oefent de Commissie ook verder druk uit op **Rusland** om de toepassing van zijn nieuwe wetgeving over de etikettering van wijn te verduidelijken zodat er op de Russische markt geen gevolgen zijn voor de geografische aanduidingen van de Unie, waaronder "Champagne". Het Russische verbod op een groot aantal Europese landbouwproducten blijft bestaan. De Commissie zal ook om overleg met Rusland verzoeken in het kader van de WTO-geschillenbeslechting inzake tariefcontingenten voor hout, nadat deze onlangs de facto door Rusland zijn geschrapt, met hogere uitvoerrechten op hout voor de EU als gevolg. Per 1 januari 2022 hebben de **Belarussische autoriteiten** ook een verbod ingesteld op de uitvoer van geselecteerde landbouwproducten uit de Unie, waardoor de toegang tot de Russische markt indirect verder wordt beperkt, aangezien een aantal Europese landbouwproducten na het verbod van 2014 via Belarus naar Rusland gingen.
12. De uitvoer van agrovoedingsmiddelen uit de EU naar het **Vereenigd Koninkrijk** heeft inmiddels opnieuw het niveau van vóór de brexit bereikt, maar de invoer uit het VK in de EU niet. Het valt nog te bezien wat het effect is van de onlangs ingevoerde douaneprocedure op de uitvoer uit de EU naar het VK, de toepassing in 2022 van volledige SPS-controles en de overeenkomsten van het VK met andere handelspartners, zoals Australië en Nieuw-Zeeland, die voor landbouwproducten uit deze landen aanzienlijke concessies inzake toegang tot de Britse markt bevatten. Tegelijkertijd voert de Commissie intensieve gesprekken met het VK om gezamenlijk overeengekomen langetermijnoplossingen te vinden voor de uitvoering van het Protocol inzake Ierland en Noord-Ierland, zonder echter opnieuw te onderhandelen over de bepalingen ervan noch het voornaamste politieke doel ervan op de helling te zetten. Er zijn met het VK ook onderhandelingen gestart over de betrekkingen met Gibraltar.

13. Voorts wordt in de Commissie voortgewerkt aan het verslag waarom de Raad en het Europees Parlement hebben gevraagd in het kader van de onderhandelingen over de goedkeuring van de GLB-hervormingsvoorstellen, over een beoordeling van "het principe en de juridische haalbaarheid van de toepassing van de gezondheids- en milieunormen van de EU (met inbegrip van dierenwelzijnsnormen en van processen en productiemethoden) op ingevoerde landbouwproducten en agrovoedingsproducten, alsmede concrete initiatieven om te zorgen voor een betere samenhang bij de toepassing ervan, in overeenstemming met de WTO-regels". De Commissie heeft zich bereid verklaard een aantal voorlopige bevindingen te presenteren in de eerste drie maanden van het Franse voorzitterschap. Het definitieve verslag zou in juni klaar moeten zijn.

Slotopmerkingen

14. In het licht van deze ontwikkelingen zou het wenselijk zijn dat de Raad in zijn eerste zitting van 2022 een bespreking wijdt aan de richting die de handelsbetrekkingen met derde landen op landbouwgebied moeten uitgaan, zowel op bilateraal als op multilateraal niveau.
15. Gezien de recente goedkeuring van de GLB-hervorming, die inzet op aanzienlijk meer duurzaamheid en milieuvriendelijkheid, zouden de ministers van deze gelegenheid gebruik kunnen maken om zich uit te spreken over de huidige stand van de bilaterale en multilaterale onderhandelingen en andere initiatieven van de Unie met betrekking tot, met name, het verder bevorderen van Agenda 2030 en van internationale duurzame ontwikkeling, waarbij tegelijk wordt voorkomen dat Europese producenten comparatief in het nadeel zijn en het Europees productiemodel wordt bevorderd, zodat het succes van het GLB op die wijze wordt geëxporteerd.